

Udskriftsdato: 13. december 2025

VEJ nr 9531 af 29/06/2018 (Gældende)

Vejledning om organiske gødningsstoffer og jordforbedringsmidler med animalsk indhold

Ministerium: Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Journalnummer: Miljø- og Fødevaremin.,
Fødevarestyrelsen, j.nr. 2018-14-31-00397

Vejledning om organiske gødningsstoffer og jordforbedringsmidler med animalsk indhold

Kapitel 1

Formål og anvendelsesområde

Animalske biprodukter og afledte produkter må anvendes til fremstilling af gødningsstoffer, når dette sker i overensstemmelse med kravene i forordningen om animalske biprodukter, gennemførelsesforordningen og OGJ-bekendtgørelsen.

Gødningsstoffer, der indeholder animalske biprodukter eller afledte produkter kaldes “organiske gødningsstoffer og jordforbedringsmidler med animalsk indhold” og vil i denne vejledning være forkortet “OGJ”.

Bestemmelserne i forordningen om animalske biprodukter og gennemførelsesforordningen gælder for alle typer OGJ, uanset om de er omfattet af bekendtgørelsen eller ej.

Den enkelte medlemsstat i EU kan indføre supplerende bestemmelser for anvendelsen af OGJ, hvis de er begrundet af hensynet til folke- og dyresundheden, jf. forordningen om animalske biprodukter, artikel 32, stk. 1, sidste afsnit.

Fødevarestyrelsen har i OGJ-bekendtgørelsen fastsat supplerende bestemmelser for hvilke forarbejdningsmetoder, der må anvendes ved fremstillingen af OGJ. Dette har til formål at mindske risikoen for, at der kan ske spredning med alvorlige indberetningspligtige smitsomme sygdomme via OGJ. De supplerende bestemmelser skal være opfyldt, hvis produktet skal anvendes i Danmark. Det gælder også for produkter, der er importerede eller samhandlede.

Formålet med denne vejledning er at give en samlet oversigt over kravene til OGJ, der fremgår af forordningen om animalske biprodukter, gennemførelsesforordningen og OGJ-bekendtgørelsen.

Vejledningen omfatter ikke forordningernes generelle krav om bl.a. kategorisering, sporbarhed, omsætning og transport. Der kan læses mere om dette på Fødevarestyrelsens hjemmeside.

Vejledningen omfatter ikke krav i anden lovgivning, og man skal derfor være opmærksom på, at der kan være yderligere krav vedrørende OGJ, som ikke er beskrevet her. Særligt kan nævnes, at der i TSE-forordningen er krav til lagring og transport af OGJ. Endvidere skal man være opmærksom på, at der i anden lovgivning kan være anden terminologi.

Kravene for OGJ skal overholdes af alle led i kæden, herunder virksomheder, der fremstiller OGJ, lagre, transportører og brugere (landmænd), der anvender OGJ.

Virksomheder, der fremstiller OGJ omfatter:

- Anlæg til fremstilling af OGJ (OGJ-anlæg), der er registreret efter artikel 23 eller er godkendt efter artikel 24, litra f, i forordningen om animalske biprodukter.

- Biogasanlæg, der er godkendt til afgangning af animalske biprodukter eller afledte produkter til biogas efter artikel 24, litra g i forordningen om animalske biprodukter.
- Komposteringsanlæg, der er godkendt til kompostering af animalske biprodukter eller afledte produkter efter artikel 24, litra g i forordningen om animalske biprodukter.

Lovgivning

Vejledningen omfatter bestemmelser fra følgende lovgivning:

Forordningen om animalske biprodukter: Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) nr. 1069/2009 af 21. oktober 2009 om sundhedsbestemmelser for animalske biprodukter og afledte produkter, som ikke er bestemt til konsum, og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1774/2002 (forordningen om animalske biprodukter).

Gennemførelsesforordningen: Kommissionens Forordning (EU) Nr. 142/2011 af 26. februar 2011 om gennemførelse af Europa-Parlamentet og Rådets Forordning (EF) nr. 1069/2009 om sundhedsbestemmelser for animalske biprodukter og afledte produkter, som ikke er bestemt til konsum, og om gennemførelse af Rådets direktiv 97/78/EF for så vidt angår visse prøver og genstande, der er fritaget for veterinærkontrol ved grænsen som omhandlet i samme direktiv.

OGJ-bekendtgørelsen: Bekendtgørelse nr. 574 af 29. maj 2018 om organiske gødningsstoffer og jordforbedringsmidler med animalsk indhold.

Definitioner

I denne vejledning forstås:

- 1) »Vanddyr«:
 - a) fisk, der tilhører overklassen Agnatha og klasserne Chondrichthyes og Osteichthyes,
 - b) bløddyr, der tilhører rækken Mollusca,
 - c) krebsdyr, der tilhører underklassen Crustacea, og
 - d) Søstjerner af arten *Asterias rubens*, der høstes i et område med opdræt af bløddyr. –Bekendtgørelsens definition af ”vanddyr” omfatter søstjerner, uanset at søstjerner ikke er omfattet af definitionen af ”vanddyr” i forordningen om animalske biprodukter. Da mel af søstjerner er omfattet af definitionen af ”fiskemel”, anser Fødevarestyrelsen det for sikkert, at søstjerner i forbindelse med OGJ kan betragtes som ”vanddyr”.
- 2) »Forarbejdet animalsk protein«: Animalsk protein, der udelukkende kommer fra kategori 3-materiale, som er behandlet i overensstemmelse med bilag X, kapitel II, afsnit 1 i gennemførelsesforordningen (herunder blodmel og fiskemel), således at de er egnede til direkte anvendelse som fodermiddel eller til anden anvendelse i foderstoffer, herunder foder til selskabsdyr, eller til anvendelse i OGJ; omfatter dog ikke blodprodukter, mælk, mælkebaserede produkter, produkter afledt af mælk, kolostrum, kolostrumprodukter, centrifuge- eller separatorslam, gelatine, hydrolyseret protein og dicalciumphosphat, æg og ægprodukter, herunder æggeskaller, tricalciumphosphat eller kollagen.
- 3) »Kød- og benmel«: Animalsk protein afledt af forarbejdet kategori 1- eller kategori 2-materiale ved en af de forarbejdningsmetoder, der er beskrevet i gennemførelsesforordningens bilag IV, kapitel III.
- 4) »Big bags«: Storsække.

- 5) »Kategori 1-glycerin«: glycerin, som er afledt af kategori 1 materiale, der er forarbejdet ved forarbejdningsmetode 1, og hvor glycerinen er fremkommet ved processen biodieselproduktion, jf. gennemførelsesforordningens bilag IV, Kapitel IV, Afsnit 2, D.
- 6) »Foderplanter«: Planter, der anvendes til fodring af opdrættede dyr. Det omfatter alle planter, der høstes og anvendes som foder, samt planter, der afgræsses direkte af dyrene.

Øvrige definitioner fremgår af OGJ-bekendtgørelsen, forordningen om animalske biprodukter og gennemførelsesforordningen.

Kapitel 2

Direkte anvendelse af animalske biprodukter på jordarealer

Animalske biprodukter, der må anvendes på jordarealer uden forarbejdning

Det er tilladt at anvende følgende materialer uforarbejdet på jordarealer, jf. forordningen om animalske biprodukter, artikel 13, litra f:

- Husdyrgødning.
- Indhold fra fordøjelseskanalen, der er adskilt fra fordøjelseskanalen.
- Mælk, mælkebaserede produkter, kolostrum og kolostrumbaserede produkter.

OGJ-bekendtgørelsen gælder derfor heller ikke for disse materialer, jf. § 1, stk. 2.

Det er en forudsætning, at de nævnte materialer ikke anses for at frembyde risiko for at sprede alvorlig overførbart sygdom.

Som udgangspunkt frembyder animalske biprodukter fra modtagelige arter risiko for at sprede alvorlig overførbart sygdom, når de stammer fra bedrifter, virksomheder, anlæg eller zoner, der er underlagt restriktioner i forbindelse med en alvorlig indberetningspligtig smitsom sygdom. jf. forordningen om animalske biprodukter, artikel 6.

Hvis der opstår risiko for spredning af en alvorlig indberetningspligtig smitsom sygdom, vil anvendelsen af ovennævnte uforarbejdede materialer på landbrugsjord som udgangspunkt være forbudt.

Spildevand og processpildevand

Spildevand og forbehandling af spildevand er beskrevet i gennemførelsesforordningen, præambel 11 samt bilag IV, kap I, afsnit 2, punkt 1-6.

Det er forbudt at bortskaffe animalske biprodukter, herunder blod og mælk, via spildevand, og der skal derfor træffes passende foranstaltninger for at hindre uacceptable risici fra utilsigtet udledning af animalske biprodukter. På nogle virksomheder er der krav om, at spildevandet skal passere gennem en 6 mm rist.

Som eksempel kan nævnes, at vaskevand fra skylning af tomme tanke eller rengøring af gulve og udstyr, betragtes som spildevand, og at det er tilladt at bortskaffe dette via kloakken efter bilag IV, Kapitel I,

Afsnit 2, pkt. 4, i gennemførelsesforordningen, hvorefter det som udgangspunkt ikke vil være omfattet af forordningen om animalske biprodukter og gennemførelsesforordningen, men af anden lovgivning. Heraf følger at anvendelse af spildevand og spildevandsslam på landbrugsjord skal overholde miljøreglerne på området.

Ved processpildevand forstås et flydende restprodukt, der indeholder animalske biprodukter. Processpildevand betragtes ikke som spildevand efter forordningerne om animalske biprodukter. Processpildevand skal anvendes eller bortskaffes som andre animalske biprodukter. At lade processpildevand passere en 6 mm rist omdanner ikke processpildevand til spildevand.

Hvis processpildevand skal anvendes på landbrugsjord, skal det leve op til reglerne for OGJ.

Kapitel 3

Fremstilling af OGJ på OGJ-anlæg

Anlæg til fremstilling af OGJ (OGJ-anlæg) skal være registreret efter artikel 23 eller godkendt efter artikel 24, litra f, i forordningen om animalske biprodukter alt efter hvad, der er relevant.

Materialer og krav til forarbejdning

OGJ må udelukkende fremstilles af afledte produkter af kategori 2- og kategori 3-materiale, som er forarbejdet på godkendte virksomheder eller anlæg, jf. artikel 32, stk. 1 i forordningen om animalske biprodukter.

Det fremgår af bilag XI, Kapitel II, afsnit 1 i gennemførelsesforordningen at OGJ skal fremstilles af:

- Kategori 2-materiale, som er forarbejdet ved forarbejdningsmetode 1 (tryksterilisering), som angivet i gennemførelsesforordningens bilag IV, kapitel III.
- Forarbejdet animalsk protein, der er fremstillet i overensstemmelse med bilag X, kapitel II, afsnit 1, eller
- Kategori 3-materiale, som er forarbejdet ved en af forarbejdningsmetoderne 1-7, som angivet i gennemførelsesforordningens bilag IV, kapitel III.

Hvad angår behandlingen af kategori 3-materiale ved metode 7, stilles der supplerende krav i OGJ-bekendtgørelsens § 3.

Efter § 3, nr. 3, skal OGJ, som er fremstillet af kategori 3-materiale, der er forarbejdet ved metode 7, være behandlet ved mindst 90 °C i mindst 60 minutter med en partikelstørrelse på maksimalt 50 mm.

Endvidere kan Fødevarestyrelsen efter OGJ-bekendtgørelsens § 3, nr. 4 tillade, at OGJ fremstilles af kategori 3-materiale, der er forarbejdet ved en behandlingsmetode, for hvilken det er dokumenteret, at behandlingsmetoden som minimum sikrer samme virkning med hensyn til reduktion af patogener som ovenstående behandling. En sådan metode vil som udgangspunkt skulle valideres som metode 7 jf. bilag IV, kapitel III, G. Såfremt man ønsker at anvende en anden behandlingsmetode, skal man kontakte Fødevarestyrelsen.

Da OGJ-bekendtgørelsens § 3 ikke gælder for animalske biprodukter af vanddyr, er det forarbejdningskravene i gennemførelsesforordningen, der gælder ved anvendelse af materiale fra vanddyr til fremstillingen af OGJ.

Mikrobiologiske krav

Driftslederen skal sikre, at patogenbekæmpelse er foretaget, inden OGJ bringes i omsætning, jf. gennemførelsesforordningens bilag XI, kapitel II, afsnit 1, punkt 5. Patogenbekæmpelsen skal ske i overensstemmelse med gennemførelsesforordningens bilag X, kapitel I, som omhandler mikrobiologiske krav med nul-tolerance for indhold af salmonella, samt krav til det maksimalt tilladte indhold af enterobakterier.

Når OGJ testes og overholder de mikrobiologiske krav for salmonella og enterobakterier, vil dette være en indikation for, at behandlingen har været tilstrækkelig til, at sygdomsfremkaldende vira og bakterier er inaktiverede.

Driftslederen skal være opmærksom på at sikre det behandlede materiale mod krydskontamination, så det færdige OGJ ikke kontamineres af ubehandlet materiale eller andet.

Tilsætning af en bestanddel, der hindrer OGJ's anvendelse som foder

Når OGJ indeholder afledte produkter af kategori 2-materiale eller afledte produkter af kategori 3-materiale, skal OGJ være blandet med en bestanddel. Bestanddelen skal forhindre, at blandingen kan bruges som foder, f.eks. ved at give blandingen en ubehagelig smag, jf. forordningen om animalske biprodukter, artikel 32, stk. 1, litra d, og gennemførelsesforordningen, bilag XI, kapitel II, afsnit 1, stk. 2 og 3. Opblandingen sker ved tilsætning af en bestanddel i tilstrækkelig mængde til at sikre udelukkelse af blandingen til fodringsformål.

Bestanddelen skal være godkendt af den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor OGJ skal anvendes.

I Danmark er det, jf. § 4 i OGJ-bekendtgørelsen, tilladt at anvende følgende stoffer som sådanne bestanddele:

- Kalk.
- Forarbejdet husdyrgødning. Med dette menes husdyrgødning, der opfylder betingelserne i gennemførelsesforordningens bilag XI, Kapitel I, Afsnit 2, herunder varmebehandling ved mindst 70 °C i mindst 60 min.
- Nedbrydningsaffald fra biogasanlæg. Med dette menes at nedbrydningsaffaldet har gennemgået hygiejnisering ved standardomdannelsesparametre som beskrevet i gennemførelsesforordningens bilag V, Kapitel III, Afsnit 1.
- Kompost fra komposteringsanlæg. Med dette menes, at komposten har gennemgået hygiejnisering ved standardomdannelsesparametre som beskrevet i gennemførelsesforordningens bilag V, Kapitel III, Afsnit 1.

Hvis en virksomhed, der producerer OGJ, ønsker at anvende andre stoffer end de ovenfor nævnte som bestanddele, skal virksomheden indsende en ansøgning til Fødevarestyrelsen herom. Fødevarestyrelsen

vil herefter foretage en vurdering af stoffets egnethed som bestanddel, og på denne baggrund afvise eller tillade anvendelsen af det pågældende stof som bestanddel i OGJ.

Opblandingen kan ske på en virksomhed eller et anlæg, som er godkendt til fremstilling af OGJ efter artikel 24 i forordningen om animalske biprodukter. Opblandingen kan også ske på en virksomhed eller et anlæg, som ikke fremstiller OGJ, men som udelukkende blander OGJ med en bestanddel, jf. gennemførelsesforordningen, bilag XI, kapitel II, afsnit 1, punkt 2. En sådan virksomhed eller anlæg skal registreres efter artikel 23 i forordningen om animalske biprodukter.

Den virksomhed eller det anlæg, som sælger eller omsætter OGJ til den endelige forbruger, er ansvarlig for at sikre, at der er sket opblanding af OGJ med en godkendt bestanddel forud for afsætning.

Det er tilladt at forhandle OGJ i big bags i Danmark. OGJ, der forhandles i big bags, skal være tilsat en bestanddel, som beskrevet ovenfor.

OGJ i salgsklar emballage med en vægt på højst 50 kg bestemt til anvendelse af den endelige forbruger er ikke omfattet af krav om, at der skal være tilsat en bestanddel, jf. OGJ-bekendtgørelsens § 4 og gennemførelsesforordningen, bilag XI, kapitel II, afsnit 1, stk. 4, litra a.

Kapitel 4

Fremstilling af OGJ på biogasanlæg

Biogasanlæg skal være godkendt efter artikel 24, litra g, i forordningen om animalske biprodukter.

Man skal være opmærksom på, at der kan være anden terminologi i anden lovgivning, eksempelvis benævnes “nedbrydningsaffald” fra biogasanlæg som “afgasset biomasse” i miljøreglerne.

Materialer og krav til forarbejdning

Animalske biprodukter og afledte produkter kan anvendes i biogasanlæg i overensstemmelse med bilag V i gennemførelsesforordningen.

Der skelnes mellem biogasanlæg, der behandler materialet ved

- (A) hygiejnisering,
- (B) “andre specifikke krav”, eller
- (C) anden behandling end hygiejnisering og “andre specifikke krav”.

Den behandling animalske biprodukter og afledte produkter underkastes i et biogasanlæg er afgørende for:

- Hvilke materialer der må anvendes i biogasanlægget
- Hvordan nedbrydningsaffaldet må omsættes:
 - Som forarbejdet eller uforarbejdet
 - Omsætning i EU eller kun national omsætning

Sammenhængen mellem kravene og mulighederne er opsummeret i tabel 1.

Tabel 1. Behandlingskrav til animalske biprodukter i biogasanlæg, der producerer OGJ

Behandling	Beskrivelse af behandling	Omsættes som	Omsætning af nedbrydningsaffald
(A) Hygiejnisering	Findeling til partikelstørrelse maks 12 mm + varmebehandling ved mindst 70 °C i minimum 60 minutter.	Forarbejdet.	Omsætning i EU. Undtagen nedbrydningsaffald med kategori 1-glycerin, som kun må omsættes nationalt.
(B) “Andre specifikke krav”	“Andre specifikke krav”, der garanterer den samme virkning med hensyn til reduktion af patogener som hygiejnisering, også kaldet “Bendixens metoder”. Disse fremgår af § 6 og bilag 1 i OGJ-bekendtgørelsen.	Uforarbejdet.	Kun national omsætning.
(C) Anden behandling end hygiejnisering og “andre specifikke krav”	Undtaget kravet om hygiejnisering.	Uforarbejdet.	Kun national omsætning.

Nedbrydningsaffald, der består af blandinger af materiale, der må omsættes som henholdsvis forarbejdet og uforarbejdet jf. tabel 1, betragtes som uforarbejdet, og det må kun omsættes nationalt.

Driftsledere af biogasanlæg, skal sikre, at nedbrydningsaffaldet lever op til de mikrobiologiske krav, inden det bringes i omsætning. De mikrobiologiske krav fremgår af gennemførelsesforordningens bilag V, kapitel III, afsnit 3, samt OGJ-bekendtgørelsens § 6, som omhandler nul-tolerance for indhold af salmonella, samt krav til det maksimalt tilladte indhold af enterobakterier.

Når nedbrydningsaffaldet testes og overholder de mikrobiologiske krav for salmonella og enterobakterier, vil dette være en indikation for, at behandlingen har været tilstrækkelig til, at sygdomsfremkaldende vira og bakterier er inaktiverede.

Driftslederen skal være opmærksom på at sikre nedbrydningsaffaldet mod krydskontamination, så det færdige nedbrydningsaffald ikke kontamineres af ubehandlet materiale eller andet.

(A) Biogasanlæg, der behandler materialet ved hygiejnisering:

Hygiejnisering er findeling af materialet til en partikelstørrelse på maksimalt 12 mm og efterfølgende behandling ved minimum 70 °C i mindst 60 minutter. Krav til hygiejnisering af animalske biprodukter i biogasanlæg fremgår af bilag V, Kapitel III, afsnit 1, i gennemførelsesforordningen. Hygiejnisering kaldes også standardomdannelsesparametre.

Biogasanlæg, der behandler materialet ved hygiejnisering, kan anvende alle typer af kategori 3-materiale, samt en række andre materialer.

Det fremgår af bilag 1, tabel 3, hvilke typer af materialer, der kan anvendes i biogasanlæg, som behandler materialet ved hygiejnisering.

Nogle af materialerne skal have undergået anden specifik behandling inden det tilføres til biogasanlægget. Det fremgår af skemaet i bilag 1, tabel 3.

(B) Biogasanlæg, der behandler materialet ved "andre specifikke krav".

Fødevarestyrelsen tillader, at "andre specifikke krav" anvendes i biogasanlæg ved behandling af visse animalske biprodukter, som er kategori 3 materiale samt husdyrgødning. Det fremgår af § 6 og bilag 1 i OGI-bekendtgørelsen, hvor det er fastsat med angivelse af eksakte betingelser.

Efter gennemførelsesforordningens bilag V, kapitel III, afsnit 2, nr. 2 kan Fødevarestyrelsen for visse animalske biprodukter tillade anvendelse af "andre specifikke krav" i biogasanlæg.

Fødevarestyrelsen har tilladt de "andre specifikke krav" på baggrund af de undersøgelser, som fremgår af rapporten "Smitstofreduktion i biomasse, Det veterinære forsøgsprogram i biogasanlæg". Rapporten er udarbejdet af H. J. Bendixen for Veterinærdirektoratet i 1995, og kaldes også for "Bendixens metoder".

Det fremgår af bilag 1, tabel 4, hvilke typer af materialer, der kan anvendes i biogasanlæg, som behandler materialet ved "andre specifikke krav".

Nogle af materialerne skal have undergået anden specifik behandling inden det tilføres til biogasanlægget. Det fremgår af skemaet i bilag 1, tabel 4.

(C) Biogasanlæg, der behandler materialet ved anden behandling end hygiejnisering og "andre specifikke krav"

Biogasanlæg, som hverken hygiejniserer eller behandler med "andre specifikke krav", er begrænset i hvilke typer af materialer, der kan anvendes.

Det fremgår af bilag 1, tabel 5, hvilke typer af materialer, der kan anvendes i biogasanlæg, som behandler materialet ved anden behandling end hygiejnisering og "andre specifikke krav".

Nogle af materialerne skal have undergået anden specifik behandling, inden det tilføres til biogasanlægget. Det fremgår af skemaet i bilag 1, tabel 5.

Anvendelse af glycerin i biogasanlæg

Det er forbudt at anvende kategori 1-materiale til fremstilling af OGJ. Dog er det efter § 7 i OGJ-bekendtgørelsen tilladt at anvende glycerin, som er afledt af kategori 1 materiale "kategori 1-glycerin" i biogasanlæg. Det forudsætter, at det fremgår af biogasanlæggets godkendelse.

Som udgangspunkt skal kategori 1-glycerin være fremstillet på et biodieselforarbejdningsanlæg i Danmark.

Såfremt kategori 1-glycerin stammer fra en anden EU medlemsstat, kræver det at afsenderen i oprindelseslandet har fået tilladelse fra Fødevarestyrelsen efter artikel 48 i forordningen om animalske biprodukter, til at afsende denne type glycerin til et specifikt anlæg i Danmark.

Nedbrydningsaffaldet fra et biogasanlæg, der anvender kategori 1-glycerin, må kun anvendes som OGJ i Danmark.

Det er ikke tilladt, at importere kategori 1-glycerin fra tredjelande til anvendelse i biogasanlæg, som producerer OGJ.

Glycerin, som er afledt af kategori 2 materiale og kategori 3 materiale, kan importeres fra tredjelande efter kravene for import af fedtderivater i gennemførelsesforordningen, bilag XIV, kapitel II, tabel 2, række 18, og det skal være ledsaget af et sundhedscertifikat, som svarer til modellen i gennemførelsesforordningen, bilag XV, kapitel 14 (A), som er et importcertifikat for fedtderivater, der ikke er bestemt til konsum og skal anvendes til formål udenfor foderkæden.

Kapitel 5

Fremstilling af OGJ på et komposteringsanlæg

Komposteringsanlæg skal være godkendt efter artikel 24, litra g, i forordningen om animalske biprodukter.

Materialer og krav til forarbejdning

Animalske biprodukter og afledte produkter kan anvendes i komposteringsanlæg i overensstemmelse med bilag V i gennemførelsesforordningen.

Der skelnes mellem komposteringsanlæg, der behandler materialet ved hygiejnisering og anden behandling end hygiejnisering.

Den behandling animalske biprodukter og afledte produkter underkastes i et komposteringsanlæg er afgørende for:

- Hvilke materialer der må anvendes i komposteringsanlægget
- Hvordan kompost må omsættes:
 - Som forarbejdet eller uforarbejdet
 - Omsætning i EU eller kun national omsætning

Sammenhængen mellem kravene og mulighederne er opsummeret i tabel 2.

Tabel 2. Behandlingskrav til animalske biprodukter i komposteringsanlæg, der producerer OGJ

Behandling	Beskrivelse af behandling	Omsættes som	Omsætning af kompost
Hygiejnisering	Findeling til partikelstørrelse maks 12 mm + varmebehandling ved mindst 70 °C i minimum 60 minutter.	Forarbejdet.	Omsætning i EU.
Anden behandling end hygiejnisering	Undtaget kravet om hygiejnisering.	Uforarbejdet.	Kun national omsætning.

Kompost, der består af blandinger af materiale, der må omsættes som henholdsvis forarbejdet og uforarbejdet, jf. tabel 2, betragtes som uforarbejdet, og den må kun omsættes nationalt.

Driftsledere af komposteringsanlæg skal sikre, at komposten lever op til de mikrobiologiske krav, inden den bringes i omsætning. De mikrobiologiske krav fremgår af gennemførelsesforordningens bilag V, kapitel III, afsnit 3, samt OGJ-bekendtgørelsens § 6, som omhandler nul-tolerance for indhold af salmonella, samt krav til det maksimalt tilladte indhold af enterobakterier.

Når kompost testes og overholder de mikrobiologiske krav for salmonella og enterobakterier, vil dette være en indikation for, at behandlingen har været tilstrækkelig til, at sygdomsfremkaldende vira og bakterier er inaktiverede.

Driftslederen skal være opmærksom på at sikre komposten mod krydskontamination, så den færdige kompost ikke kontamineres af ubehandlet materiale eller andet.

(D) Komposteringsanlæg, der behandler materialet ved hygiejnisering:

Hygiejnisering, er findeling af materialet til en partikelstørrelse på maksimalt 12 mm og efterfølgende behandling ved minimum 70 °C i mindst 60 minutter. Krav til hygiejnisering af animalske biprodukter i komposteringsanlæg fremgår af bilag V, Kapitel III, afsnit 1, i gennemførelsesforordningen. Hygiejnisering kaldes også standardomdannelsesparametre.

Komposteringsanlæg, der behandler materialet ved hygiejnisering, kan anvende alle typer af kategori 3-materiale, samt en række andre materialer.

Det fremgår af bilag 2, tabel 6, hvilke typer af materialer, der kan anvendes i komposteringsanlæg, som behandler materialet ved hygiejnisering.

Nogle af materialerne skal have undergået anden specifik behandling, f.eks. tryksterilisering, inden det tilføres til komposteringsanlægget. Det fremgår af skemaet i bilag 2, tabel 6.

(E) Komposteringsanlæg, der behandler materialet ved anden behandling end hygiejnisering

Komposteringsanlæg, som ikke hygiejniserer, er begrænset i hvilke typer af materiale, der kan anvendes.

Det fremgår af bilag 2, tabel 7, hvilke typer af materialer, der kan anvendes i komposteringsanlæg, som behandler materialet ved anden behandling end hygiejnisering.

Nogle af materialerne skal have undergået anden specifik behandling, f.eks. tryksterilisering eller hygiejnisering, inden det tilføres til komposteringsanlægget. Det fremgår af skemaet i bilag 2, tabel 7.

Kapitel 6

Emballering, mærkning, oplagring og transport

OGJ skal oplagres og transporteres efter gennemførelsesforordningen, bilag XI, kapitel II, afsnit 2, litra a og b:

- I løs vægt, under passende betingelser, der hindrer kontaminering, eller
- emballeret eller i big bags, hvis der er tale om OGJ bestemt til salg til den endelige forbruger.

Når OGJ oplagres på et selvstændigt lager, skal lageret være godkendt hertil, jf. art 24, stk. 1, litra J pkt. iv i forordningen om animalske biprodukter, medmindre det lagres på bedriften, hvor det skal anvendes. Oplagres OGJ på virksomheder, der producerer OGJ, vil lageret være omfattet af virksomhedens godkendelse.

OGJ skal på steder med dyrehold opbevares utilgængeligt for opdrættede dyr, jf. gennemførelsesforordningen, bilag XI, kapitel II, afsnit 2, litra c.

OGJ skal være mærket under transport og oplagring.

En etiket, der er anbragt på emballagen, containeren eller køretøjet skal klart angive om OGJ indeholder kategori 2- eller kategori 3-materiale. Hvis der er tale om en blanding, vil OGJ blive betragtet som kategori 2-materiale. Desuden skal etiketten være mærket med en tydelig og letlæselig påskrift med ordlyden: "Organiske gødningsstoffer eller jordforbedringsmidler – ingen græsning for opdrættede dyr eller anvendelse af afgrøder som foder i mindst 21 dage efter anvendelsen," jf. gennemførelsesforordningen, bilag VIII, kapitel II, stk. 2, litra a og litra b, pkt. xi.

Når der anvendes big bags skal disse være mærket som angivet ovenfor.

Ovennævnte mærkning er ikke påkrævet for OGJ pakket i salgsklar emballage på maksimalt 50 kilo beregnet til salg til den endelige forbruger, jf. gennemførelsesforordningen, bilag VIII, kapitel II, stk. 2, litra c, pkt. i.

OGJ skal ledsages af et handelsdokument under transporten, jf. gennemførelsesforordningen, bilag VIII, kapitel III, stk. 1, med mindre transporterne er omfattet af et alternativt sporbarhedssystem, som Fødevarerstyrelsen har tilladt.

Dog skal OGJ, der leveres af detailhandlere til private forbrugere, ikke være ledsaget af handelsdokument, jf. gennemførelsesforordningen, bilag VIII, kapitel III, stk. 1, litra a.

Kapitel 7

Driftslederes anvendelse af OGJ

Forebyggelse af krydskontaminering af foder med OGJ

For at forhindre krydskontaminering af foder med OGJ, er der krav om, at OGJ skal oplagres på bedriften i et passende lagerområde, som opdrættede dyr ikke har adgang til, jf. gennemførelsesforordningen, bilag XI, kapitel II, afsnit 2.

Restriktioner for foderplanter

Det er ikke tilladt at høste foderplanter eller lade opdrættede dyr afgræsse arealer, hvorpå der er anvendt OGJ, før der er gået mindst 21 dage siden den seneste anvendelse, jf. forordningen om animalske biprodukter, artikel 11, stk. 1, litra c.

Disse restriktioner gælder dog ikke, hvis der kun er anvendt følgende typer animalske biprodukter på jordarealer:

- Husdyrgødning.
- Mælk, mælkebaserede produkter, kolostrum og kolostrumbaserede produkter.

Der skal gøres opmærksom på, at rå mælk, kolostrum og produkter afledt heraf, der frembringes, opbevares, bortskaffes eller anvendes på oprindelsesbedriften, ikke er omfattet af forordningen om animalske biprodukter, jf. forordningen om animalske biprodukter, artikel 2, stk. 2, litra e.

Hvis der opstår risiko for en alvorlig overførbart sygdom, som f.eks. mund- og klovesyge er anvendelsen af disse animalske biprodukter på oprindelsesbedriften som udgangspunkt forbudt.

Driftslederes registrering i Landbrugsindberetning.dk og fortegnelser

Driftsledere, der har ansvaret for jordarealer, hvorpå der anvendes OGJ, skal sikre at anvendelsen af OGJ registreres på Landbrugsindberetning.dk.

Dette gælder ikke for driftsledere, der anvender OGJ på en bedrift, herunder jordarealer, hvor der ikke holdes opdrættede dyr.

Registrering på landbrugsindberetning.dk medfører, at driftslederen samtidig registreres på listen over godkendte eller registrerede biproduktvirksomheder på Fødevarestyrelsens hjemmeside.

Alle, der anvender OGJ på landbrugsjord, skal føre optegnelser. Det gælder uanset om, der holdes opdrættede dyr på bedriften eller ej.

Den, der har ansvaret for jordarealer, hvorpå der anvendes OGJ, og hvortil opdrættede dyr har adgang, eller hvor der høstes foderplanter til opdrættede dyr, skal sikre, at der føres fortegnelser, jf. gennemførelsesforordningen, bilag VIII, kapitel IV, afsnit 4, stk. 1, 2 og 3. Fortegnelser skal indeholde følgende oplysninger:

- Mængderne af anvendt OGJ.
- Datoer og steder for anvendelsen.
- Datoer for hvornår opdrættede husdyr har fået adgang til de pågældende arealer, eller foderplanter er blevet høstet på de pågældende arealer.

Fortegnelserne skal opbevares i mindst to år og på forlangende forevises den kompetente myndighed.

Kapitel 8

Offentlig kontrol

Fødevarestyrelsen fører kontrol med hele fremstillings- og anvendelseskæden for OGJ, herunder kontrollen med iblandingen af en bestanddel, lagre af OGJ på bedrifterne og overholdelse af restriktionerne for afgræsning af arealer og afhøstning af foderplanter på arealer, hvor der er anvendt OGJ, jf. gennemførelsesforordningen, bilag XVI, kapitel III, afsnit 7.

Kapitel 9

Ophævelse

Denne vejledning ophæver vejledning nr. 9109 af 13. april 2011 om organiske gødningsstoffer og jordforbedringsmidler med animalsk indhold.

Fødevarestyrelsen, den 29. juni 2018

STIG MELLERGAARD

/ Heidi Rohde Herkild

Behandling af animalske biprodukter i biogasanlæg

Tabel 3. Materiale, der må anvendes i biogasanlæg, hvor det behandles ved hygiejnisering (A)

Når der i kolonnen "materiale" angives en forarbejdning, menes der, at materialet skal have undergået den anførte forarbejdning, inden det tilføres biogasanlægget, hvori det hygiejniseres.

Henvisning til bilag V i gennemførelsesforordningen	Materiale	Bemærkninger
Kapitel I, afsnit 1, nr. 2, a	Kategori 2-materiale , der er forarbejdet ved metode 1 (tryksterilisering).	
Kapitel I, afsnit 1, nr. 2, d	Kategori 2-materiale: - Husdyrgødning. - Indhold fra fordøjelseskana-len, der er adskilt fra fordøjelseskana-len. - Mælk, mælkebaserede produkter og kolostrum (f.eks. mælk fra mejerier med forhøjet antibiotikaindhold). Når materialet ikke er underlagt restriktioner i forbindelse med risiko for alvorlige indberetningspligtige smitsomme sygdomme.	Der er ikke krav om karantænetid på mindst 21 dage efter udbringning på landbrugsjord jf. forordningen om animalske biprodukter, art. 11, litra c, og bilag II, kapitel II, 2. afsnit i gennemførelsesforordningen.
Kapitel III, afsnit 1, nr. 1	Kategori 2-materiale: - Fordøjelseskana-len og dens indhold. - Æg og ægprodukter. Når materialet ikke er underlagt restriktioner i forbindelse med risiko for alvorlige indberetningspligtige smitsomme sygdomme.	
Artikel 13, litra g) i forordningen om animalske biprodukter	Kategori 2-materiale , der stammer fra vanddyr.	

Kapitel III, afsnit 1, nr. 1	Kategori 3-materiale	
Kapitel III, afsnit 1, nr. 1	Kategori 3-materiale: - Mælk, mælkebaserede produkter, produkter afledt af mælk. - Kolostrum og kolostrumprodukter. Når materialet ikke er underlagt restriktioner i forbindelse med risiko for alvorlige indberetningspligtige smitsomme sygdomme.	Der er ikke krav om karantænetid på mindst 21 dage efter udbringning på landbrugsjord jf. bilag II, kapitel II, 2. afsnit i gennemførelsesforordningen.
Kapitel I, afsnit 1, nr. 2, litra e	Animalske biprodukter, der er blevet underkastet den i bilag IV, kapitel IV, afsnit 2, del A, beskrevne proces med alkalisk hydrolyse.	
Kapitel IV, afsnit 3, nr. 2, litra b, pkt. iii)	Glycerin af kategori 1-materiale, som omhandlet i bilag IV, Kapitel IV, afsnit 3, nr. 2, litra b, pkt. iii).	Nedbrydningsaffald må kun anvendes i den EU-medlemsstat, hvor biogasanlægget ligger.

Tabel 4. Materiale, der må anvendes i biogasanlæg, hvor det behandles ved “andre specifikke krav” (B)

Når der i kolonnen “materiale” angives en forarbejdning, menes der, at materialet skal have undergået den anførte forarbejdning, inden det tilføres biogasanlægget, hvori det behandles ved “andre specifikke krav”.

Henvisning til bilag V i gennemførelsesforordningen	Materiale	Bemærkninger
Kapitel I, afsnit 1, nr. 2, litra a	Kategori 2-materiale , der er forarbejdet ved metode 1 (tryksterilisering).	
Kapitel I, afsnit 1, nr. 2, litra d	Kategori 2-materiale: - Husdyrgødning. - Indhold fra fordøjelseskanalen, der er adskilt fra fordøjelseskanalen.	Der er ikke krav om karantænetid på mindst 21 dage efter udbringning på landbrugsjord. jf. forordningen om animalske biprodukter art. 11, litra c, og bilag II, kapitel II, 2. afsnit i gennemførelsesforordningen.

	- Mælk, mælkebaserede produkter og kolostrum (f.eks. mælk fra mejerier med forhøjet antibiotikaindhold). Når materialet ikke er underlagt restriktioner i forbindelse med risiko for alvorlige indberetningspligtige smitsomme sygdomme.	
Kapitel I, afsnit 1, nr. 2, litra b	Kategori 3-materiale , der er forarbejdet ved metode 1-5 eller 7.	
Kapitel I, afsnit 1, nr. 2, litra b	Kategori 3-materiale , der stammer fra vanddyr, og som er forarbejdet ved metode 1-7.	
Kapitel I, afsnit 1, nr. 2, litra c	Kategori 3-materiale , der er hygiejniseret i et andet godkendt anlæg.	
Kapitel III, afsnit 1, nr. 1	Kategori 3-materiale: - Mælk, mælkebaserede produkter, produkter afledt af mælk. - Kolostrum og kolostrumprodukter. Når materialet ikke er underlagt restriktioner i forbindelse med risiko for alvorlige indberetningspligtige smitsomme sygdomme.	Der er ikke krav om karantænetid på mindst 21 dage efter udbringning på landbrugsjord jf. bilag II, kapitel II, 2. afsnit i gennemførelsesforordningen.
Kapitel III, afsnit 2, nr. 2, litra a og b, og nr. 3	Kategori 3-materiale: - Køkken og madaffald. - Æg og ægprodukter. - "Tidligere fødevarer" jf. art. 10, litra f, i forordningen om animalske biprodukter, der er underkastet forarbejdning som defineret i art. 2, stk. 1, litra m, i forordning 852/2004. - Afledte produkter der er omfattet af "tidligere foder" jf. art. 10, litra g, i forordningen om animalske biprodukter.	

	ter, der er forarbejdet efter bilag X eller XIII, kap. 2, nr. 7.	
Kapitel I, afsnit 1, nr. 2, litra e	Animalske biprodukter, der er blevet underkastet den i bilag IV, kapitel IV, afsnit 2, del A, beskrevne proces med alkalisk hydrolyse.	
Kapitel IV, afsnit 3, nr. 2, litra b, pkt. iii)	Glycerin af kategori 1-materiale, som omhandlet i bilag IV, Kapitel IV, afsnit 3, nr. 2, litra b, pkt. iii).	Nedbrydningsaffald må kun anvendes i den EU-medlemsstat, hvor biogasanlægget ligger.

Tabel 5. Materiale, der må anvendes i biogasanlæg, hvor det hverken hygiejniseres eller behandles ved “andre specifikke krav” (C)

Når der i kolonnen “materiale” angives en forarbejdning, menes der, at materialet skal have undergået den anførte forarbejdning, inden det tilføres biogasanlægget.

Henvisning til bilag V i gennemførelsesforordningen	Materiale	Bemærkninger
Kapitel I, afsnit 1, nr. 2, litra a	Kategori 2-materiale , der er forarbejdet ved metode 1 (tryksterilisering).	
Kapitel I, afsnit 1, nr. 2, litra d	Kategori 2-materiale: - Husdyrgødning. - Indhold fra fordøjelseskanalen, der er adskilt fra fordøjelseskanalen. - Mælk, mælkebaserede produkter og kolostrum (f.eks. mælk fra mejerier med forhøjet antibiotikaindhold). Når materialet ikke er underlagt restriktioner i forbindelse med risiko for alvorlige indberetningspligtige smitsomme sygdomme.	Der er ikke krav om karantænetid på mindst 21 dage efter udbringning på landbrugsjord, jf. forordningen om animalske biprodukter, art. 11, litra c, og bilag II, kapitel II, 2. afsnit i gennemførelsesforordningen.
Kapitel I, afsnit 1, nr. 2, litra b	Kategori 3-materiale , der er forarbejdet ved metode 1-5 eller 7.	

Kapitel I, afsnit 1, nr. 2, litra b	Kategori 3-materiale , der stammer fra vanddyr, og som er forarbejdet ved metode 1-7.	
Kapitel I, afsnit 1, nr. 2, litra c	Kategori 3-materiale , der er hygiejniseret i et andet godkendt anlæg.	
Kapitel III, afsnit 1, nr. 1	Kategori 3-materiale: - Mælk, mælkebaserede produkter, produkter afledt af mælk. - Kolostrum og kolostrumprodukter. Når materialet ikke er underlagt restriktioner i forbindelse med risiko for alvorlige indberetningspligtige smitsomme sygdomme.	Der er ikke krav om karantænetid på mindst 21 dage efter udbringning på landbrugsjord jf. bilag II, kapitel II, 2. afsnit i gennemførelsesforordningen.
Kapitel I, afsnit 1, nr. 2, litra e	Animalske biprodukter, der er blevet underkastet den i bilag IV, kapitel IV, afsnit 2, del A, beskrevne proces med alkalisk hydrolyse.	
Kapitel IV, afsnit 3, nr. 2, litra b, pkt. iii	Glycerin af kategori 1-materiale, som omhandlet i bilag IV, Kapitel IV, afsnit 3, nr. 2, litra b, pkt. iii.	Nedbrydningsaffald må kun anvendes i den EU-medlemsstat, hvor biogasanlægget ligger.

Behandling af animalske biprodukter i komposteringsanlæg

Tabel 6. Materiale, der må anvendes i komposteringsanlæg, hvor det behandles ved hygiejnisering (D)

Når der i kolonnen “materiale” angives en forarbejdning, menes der, at materialet skal have undergået den anførte forarbejdning, inden det tilføres komposteringsanlægget, hvori det hygiejniseres.

Henvisning til bilag V i gennemførelsesforordningen	Materiale	Bemærkninger
Kapitel I, afsnit 2, nr. 2, litra b	Kategori 2-materiale , der er forarbejdet ved metode 1 (tryksterilisering).	
Kapitel I, afsnit 2, nr. 2, litra b	Kategori 2-materiale: - Husdyrgødning. - Indhold fra fordøjelseskanalen, der er adskilt fra fordøjelseskanalen. - Mælk, mælkebaserede produkter og kolostrum (f.eks. mælk fra mejerier med forhøjet antibiotikaindhold). Når materialet ikke er underlagt restriktioner i forbindelse med risiko for alvorlige indberetningspligtige smitsomme sygdomme.	Der er ikke krav om karantænetid på mindst 21 dage efter udbringning på landbrugsjord, jf. forordningen om animalske biprodukter, art. 11, litra c, og bilag II, kapitel II, 2. afsnit i gennemførelsesforordningen.
Kapitel III, afsnit 1, nr. 2	Kategori 2-materiale: - Fordøjelseskanalen og dens indhold. - Æg og ægprodukter. Når materialet ikke er underlagt restriktioner i forbindelse med risiko for alvorlige indberetningspligtige smitsomme sygdomme.	

Artikel 13, litra g, i forordningen om animalske biprodukter	Kategori 2-materiale , der stammer fra vanddyr.	
Kapitel III, afsnit 1, nr. 2	Kategori 3-materiale	
Kapitel III, afsnit 1, nr. 2	Kategori 3-materiale: - Mælk, mælkebaserede produkter, produkter afledt af mælk. - Kolostrum og kolostrumprodukter. Når materialet ikke er underlagt restriktioner i forbindelse med risiko for alvorlige indberetningspligtige smitsomme sygdomme.	Der er ikke krav om karantænetid på mindst 21 dage efter udbringning på landbrugsjord jf. bilag II, kapitel II, 2. afsnit i gennemførelsesforordningen.
Kapitel I, afsnit 2, nr. 2, litra b	Animalske biprodukter, der er blevet underkastet den i bilag IV, kapitel IV, afsnit 2, del A, beskrevne proces med alkalisk hydrolyse.	

Tabel 7. Materiale, der må anvendes i komposteringsanlæg, hvor det ikke hygiejniseres (E)

Når der i kolonnen “materiale” angives en forarbejdning, menes der, at materialet skal have undergået den anførte forarbejdning, inden det tilføres komposteringsanlægget.

Henvisning til bilag V i gennemførelsesforordningen	Materiale	Bemærkninger
Kapitel I, afsnit 2, nr. 2, litra b	Kategori 2-materiale , der er forarbejdet ved metode 1 (tryksterilisering).	
Kapitel I, afsnit 2, nr. 2, litra b	Kategori 2-materiale: - Husdyrgødning. - Indhold fra fordøjelseskanalen, der er adskilt fra fordøjelseskanalen.	Der er ikke krav om karantænetid på mindst 21 dage efter udbringning på landbrugsjord, jf. forordningen om animalske biprodukter, art. 11, litra c, og bilag II, kapitel II, 2. afsnit i gennemførelsesforordningen.

	- Mælk, mælkebaserede produkter og kolostrum (f.eks. mælk fra mejerier med forhøjet antibiotikaindhold). Når materialet ikke er underlagt restriktioner i forbindelse med risiko for alvorlige indberetningspligtige smitsomme sygdomme.	
Kapitel I, afsnit 2, nr. 2, litra b	Kategori 3-materiale , der er forarbejdet ved metode 1-5 eller 7.	
Kapitel I, afsnit 2, nr. 2, litra b	Kategori 3-materiale , der stammer fra vanddyr, og som er forarbejdet ved metode 1-7.	
Kapitel I, afsnit 2, nr. 2, litra b	Kategori 3-materiale , der er hygiejniseret i et andet godkendt anlæg.	
Kapitel I, afsnit 2, nr. 2, litra b	Animalske biprodukter, der er blevet underkastet den i bilag IV, kapitel IV, afsnit 2, del A, beskrevne proces med alkalisk hydrolyse.	